

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

26. Quae signa maleficij taciturnitatis afferri soleant à malitiosis & imperitis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

186 Dub. XXVI. *Quæ signa maleficij taciturnitatis*
ab initio de maleficio formidare, & ante omnem adeo torturam per exorcismos, si ita vellent, maleficiis occurrere quam sic imperite iuxta, ac crudeliter argumentari. Pudeat inscitæ Sacerdotes eos, qui hos demum exorcismos cum ita male argumentati fuerint, adhibent, & ad necem hominum inique tortorum, ac proinde secundum allegata & probata innocentium, tali argumentatione efficaciter concurrunt.

DICES, Atqui vero si Titia in tormentis nil sentiat, si rideat, si obmutescat, si obdormiscat, si castigata sanguine non fluat; An non hæc certa maleficij sunt signa, ac proinde nouæ indicationes?

RESP. Non sunt sane. Quod vt ostendam, à nouo dubio commodius ordiemur.

D V B I V M XXVI.

Quæ signa maleficij taciturnitatis afferri soleant à malitiosis, & imperitis?

RESPONDEO, Præter id, quod tenere vocem quis potuit, afferuntur & alia proxime dicta in fine præcedentis du-

dubij, & hæc quoque partim falsa, partim vana: quæ quod item Magistratus, sic leuiter audiant, & non examinent, culpa utique non vacant: nos distincte hic ponemus, vt Consiliarij & Confessarij Principum discant & doceant. Itaque

SIGNVM I. *Aiunt quosdam in tormentis nil sentire, sed ridere.* Audio sane, sed id ego falsissimũ esse aio, dum probent; id est, dum iurati testes affirmant. Capere non satis possum, quæ hæc prurigo sit mentiendi, fere omnes enim mentiuntur: fere, inquam, vt exceptum se sciat, qui *de industria certo obseruasse, & verum dicere iurauerit*, qualem nondum adhuc vllum testem vidi: Itaque si quis reus animo ac corpore ita potuit, vt, quod in magno contra dolorem nisi solet fieri, compressis dentibus, ac deductis labiis, resorptoq; halitu, ac voce, pœnas constanter exhauerit, eum clamant crudelissimi homines, dexterime præeunte carnifice, non curare quicquam, non sentire, sed deducto sic & renidenti ore irridere, ac ludere. Hic

Hic ipsissimus intellectus, istius phra-
seôs est: Vah autem, quæ hæc immani-
tas est? Et hoc tamen mox in vulgus li-
berrime spargunt, atque ad ipsos deni-
que Magistratus omnium credulos per-
ducunt. Noui quid dicam, & testari pos-
sum: ac Magistratus si me audiant, infi-
gniter punire debeant tam falsos calu-
mniatores. Imo ipsi sane, quod hæc & si-
milia plura nesciunt, verendum est, ne
olim à Deo puniantur.

SIGNVM II. Aiunt *quosdam obmute-
scere, & obdormiscere*. Sed eadem plane
fide. Obmutescere quidem possunt, sed
obdormiscere non credo, ni iurati te-
stes affirmant. Iterum mentiuntur.
Studui ego, vt has eorum phrasas intel-
ligerem, cur Principum Consiliarij non
student, quorum interest? præsertim
cum ex huiusmodi rerum ignorantia is
nascatur in omnium mentibus zelus,
qui cæco quodam impetu, innocentes
potius quam nocentes abripiat. Vt pro-
fecto dicere non verear quod & dixi su-
pra, timere me vehementer, ne Princi-
pes illi, qui sic in Sagas hodie, & non
cau-

cautius feruntur, in præsentissimo sint periculo suæ salutis. Quid autem eis prodest, si vniuersum, vt putant, orbem zizaniis expurgent, ipsi interim animæ suæ detrimentum patiantur? Sed in viam redeamus.

Scio inprimis nonnullos in tormentis animi deliquium esse passos; id mox impij appellarunt dormiuisse.

Deinde quoque scio, alios cum plane obstinassent tenere vocem, cumq; compressis palpebris, & collectis omnibus viribus diu cum pœnis colluctati essent, tandem denique doloribus fractos remisso nisu, inclinato capite, & oculis adhuc clausis se dedisse victos & quietos, viribus iam exhaustis: sed an hoc dormire fuit?

Præterea, concedunt certe Medici ac Philosophi, naturaliter posse contingere, vt dolore maximo, præsertim equulei, sic homo obstupeat, vt veluti somno captus sit aut vita: quod adumbrare Poetæ voluerunt in fabula Niobes, dum eam fingūt dolore in lapidem obriguisse: Hoc igitur nostri Iudices dormire

190 Dub. XXVI. *Quæ signa maleficij taciturnitati*
mire appellabunt, ac nil sentire? Infero,
quod nuper audiebam. Sacerdos qui-
dam Sacellanus, cum torturæ cuiusdam
rei interesset, qui sic oculis adhuc clau-
sis pendeat, & ad interrogata amplius
respondere nollet, aut nequiret; vt con-
staret Quæstoribus eum obdormisse,
ac proinde maleficio à dæmone iuvari,
id consilij ipsis suggessit, vt relicta ma-
teriâ in qua erant, id est, interrogationi-
bus & stimulis vt fateretur; subito alia
inter se tractare inciperent, & ridicula
quædam, prorsus alio spectantia, in me-
dium afferrent. Quod cum illi igitur fe-
cissent, ac pendens reus animaduerte-
ret, sic subito cessare tempestatem que-
stionum, ac longè alia tractari, proin-
deq; sensim oculos aperuisset, aspectu-
rus quo hæc rerum mutatio spectaret,
& an fortasse à pœnis dimissio speranda
esset: mox Sacerdos, tanquam re confe-
cta: *Ecce, inquit, nunc somno soluitur ubi a-*
lia tractamus; cum id ageretur, vt se reum
diceret, tunc ad omnes Quæstiones obdor-
miebat: Quid de maleficio dubitabimus? non
poterat eas pœnas nebulo perferre, nisi dæ-
mon

mon ei sensum sopiuisset. Exorcismi igitur interpretandi sunt, ac deinde rursus alea tentanda: sic ille. Præclarum vero facinus, ac Sacerdote dignum! qui, si abfuisset ordinis iniuria, tolli in neruum prope debuerat, & duplicibus virgis à lictore exorcisari duplici spiritu obsessus; Ignorantiæ, & Crudelitatis.

Dum hæc scribo, incidit, quod obiter annotabo, nonnulli ipsi carnifici permitti, ut maleficium taciturnitatis, de quo agimus, depellat præbita quadam potione, quæ qualis sit ignoro; id scio, questas esse reas, ita se post eam exhaustam fuisse turbatas, ut quasi inter medium agmen spirituum obseptæ aut obfessæ sibi viderentur: ac, si quidem malignas artes omnino scire cogantur, non nisi tunc primum cum hac potione eas imbibisse. Sed pergamus.

SIGNVM III. Aiunt quosdam, dum in equuleo pendent, virgis concisos sanguine non fluere. Sic enim nuper de nonnullo narrabatur. Sed nec hoc est verum: iterum nego, dum iurati affirmant, aut videam. Itaque cum vrgerem, id tandem expressi,

pressi,

pressi, vt dicerent, non multum saltem sanguinis fudisse. Non multum igitur, iis erat nihil. Imbrem credo expectabant! & verò si adhuc nihil fufum esse concederem, quid tamen esset? potuit id naturaliter contingere: Aiunt Medici, quos consului, posse fieri, vt in illis angustiis sic sanguis à nonnullis partibus refugiat, atque ad cor confluat, vt non sit quod extrà fundi possit: Quis enim nisi plane imperitus nescit, quotidianam experientiam ferre, vt solo terrore similve de causâ, iis omnis sanguis consistat, nec gutta effluat, qui vel maxime ei viam aperuere sectione venæ?

DICES, At si tamen vere constaret, quempiam in tormentis nil sensisse? an non id magnum tum indicium esset, vt vere maleficus putaretur?

RESP. At quid, si id vere non constaret? Sed tamen esto, ero admodum liberalis, fuerit aliquis aliquando, qui in tormentis nil senserit, atque id etiam arte magica obtinuerit: nego adhuc, inde magnū aliquod indicium sumi posse, quod is veneficus sit. Iam enim Auctores

tores quidam, quos nominare non at-
tinet, nonnulla ponunt, quæ qui vsur-
pet, in tortura sopiât doloris sensum:
ea igitur quis inde didicerit, aut ex Del-
rio partem quoque sumpserit, (nam
& hic habet) & vsurpauerit; quid hinc
confici magnopere poterit, nisi quod
arte vetita sit vsus, quæ ex occulto pa-
cto, vt omnes illæ solent, vim habet?
Quam multi passim huiuscemodi arti-
bus homines curiosi, & superstitiosi,
nobiles, & magni vtuntur, ad sisten-
dum sanguinem, ad curandam febrim,
ad conciliandos amores, ad prohiben-
dam penetrationem armorum, & simi-
lia; quos tamen ideo nemo maleficos
esse dicat: aliud est enim arte vetita v-
ti, aliud esse maleficum. Apage igitur,
vt tam futilibus momentis nixi laxam
alias conscientiam Iudicum amplius a-
periamus; aut si ipsi sibi aperiunt & di-
latant, certe merito pronunciamus
reorum hodie quæstiones maximis pe-
riculis non vacare.

○

Dv-